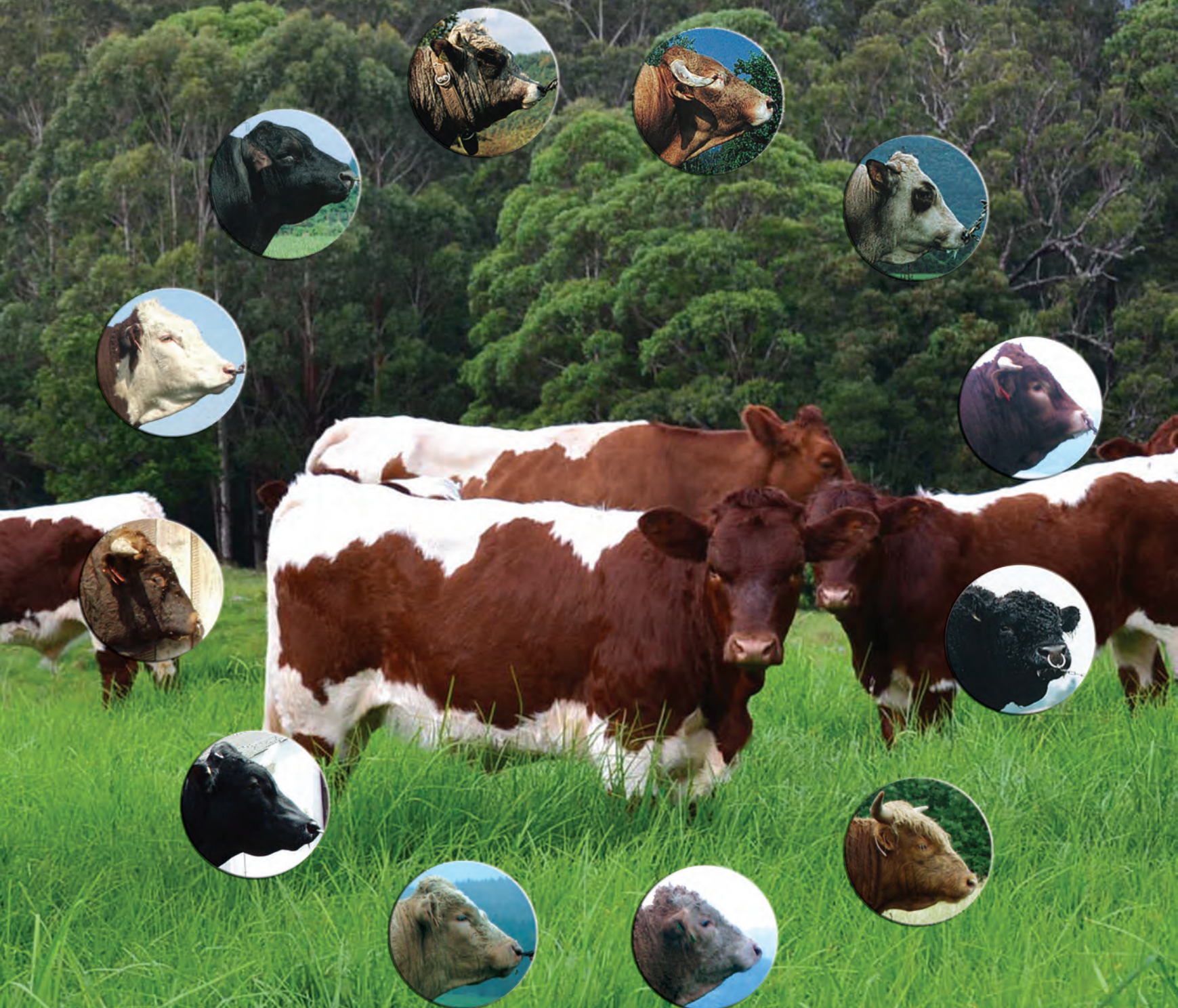

PINZGAUER

ŠLECHTITELSKÝ PROGRAM

Šlechtitelský program pincgavského skotu (pinzgauer)

Toto původní kombinované plemeno pocházející z údolí Pinz (pincgavské oblasti), které se rozkládá nedaleko Salzburgu v Rakousku. I když je v Evropě chováno zejména k produkci mléka, dokáže se velmi dobře přizpůsobit i sušším oblastem USA, Jižní Afriky, Austrálie i Jižní Ameriky, kde jsou tato zvířata využívána téměř výhradně pro masnou, ojediněle kombinovanou (maso – mléčnou) užitkovost. V České republice je toto plemeno zařazeno do systému bez tržní produkce mléka a v rámci kontroly užitkovosti šlechtěno pouze na masnou užitkovost s důrazem na zachování vysoké mléčnosti matek.

1. Historie a současnost plemene

Pohoří Hohe Tauern (Vysoké Taury), známé svou velkolepostí, krásou i drsnou povahou, hrálo při utváření typických vlastností pincgavského skotu klíčovou roli. Předkové pincgavského dobytka byli dovezeni do taurských údolí Kelty, kteří táhli Evropou už 800 let před naším letopočtem. Z původního skotu se vlivem prostředí vyvinulo přirozeným výběrem robustní i odolné, plodné a přizpůsobivé plemeno, které se rozšiřovalo nejen po údolích v okolí Salzburgu a v Tyrolsku, ale také po Korutanech, Bavorsku a Štýrsku.

Kolem roku 1820, byla tato zvířata vyvážena do Rumunska, Jugoslávie i na území České a Slovenské republiky. V současné době se toto plemeno chová ve více jak 25 zemích po celém světě. I na územích, která jsou známá svými nehostinnými podmínkami (např. Jižní Afrika, Kanada, USA a Austrálie), si pincgavské plemeno našlo své místo, protože jeho vlastnosti ho do těchto oblastí předurčují. Jedná se zejména o pevné paznehty, chodivost (schopnost ujít za pastvou velké vzdálenosti), vysokou konverzi i nekvalitního pastevního porostu, ale i typickou rezavou srst, která chrání jedince před vlivem UV záření a pevnou kůži, která ochraňuje před bodavým hmyzem. Toto je výčet vlastností, pro které pincgavské plemeno oceňují chovatelé po celém světě.

V roce 1820 byla kolekce pincgavského skotu k vidění na světové výstavě v Paříži a ještě větší věhlas získalo plemeno po účasti na světové výstavě ve Vídni v roce 1873. V průběhu dějin byly různé typy (variety) známé pod různými jmény – např. Pinzgauer, Pongauer, Salzburger Schecken, Mölltaler, Brixentaler, Tiroler Rückenschecken, Traunsteiner nebo Berchtesgadner. První oficiální zmínka o tomto skotu, jako o pincgavském plemeni, pochází z roku 1846, kdy se vytvořilo sdružení chovatelů a pro označení se užívaly názvy jako "Pinzgauer Fasel" nebo "Pinzgauer Schlag."

Původně byla tato zvířata chována s trojstrannou užitkovostí (maso, mléko a tah) a v 19. století byla pro svou sílu hojně využívána při práci na farmách, v pivovarech a v oblastech, kde se pěstovala cukrovka. V době jeho největší slávy (rozkvětu), se stal pinzgauer nejpopulárnějším plemenem skotu v Rakousku-Uhersku, což přispělo k rozšíření do dalších států východní Evropy. Bavorská asociace pro chov pincgavského plemene byla založena až v roce 1896, ale už na konci roku 1890 čítala populace v Bavorsku 101.808 ks. Bohužel, díky nástupu průmyslu po 1. Světové válce, došlo k velmi rychlému úpadku chovu tohoto víceúčelového skotu, který byl postupně nahrazován plemeny s vyšší mléčnou užitkovostí, např. typickým Fleckvieh (červenostřakaté plemeno). V roce 1930 mělo Bavorsko pouze 85.000 pincgavských jedinců a počty se velmi rychle snižovaly dál.

V roce 1950 chovatelé (s vizí záchrany tohoto plemene) vytvořili sdružení, jehož cílem bylo odchovávat zdravé a odolné jedince, robustní, dlouhověké, rychle rostoucí, s dobrou konverzí krmiva, přizpůsobivé nehostinným podmínkám, s dobrou kapacitou těla, mléčností a vysokou užitkovostí obecně. Vize to byla dobrá, ale s příchodem nových technologií a nároky na zvyšování doживosti, bylo toto plemeno dále potlačováno a jeho místo nahrazováno dojnými plemeny s vyšší užitkovostí a také lepším genetickým předpokladem pro neustálé navyšování této produkce. Pincgavské plemeno stálo ve stínu moderních plemen a neodvratně šlo ke svému konci. Bylo zařazeno mezi ohrožená plemena skotu a pro zachování genofondu je např. v Itálii začleněno pod

Anagraphic (registr domorodých populací skotu a etnických skupin s omezeným rozšířením), který usiluje o zachování tohoto zajímavého plemene.

Charakteristika plemene

Jedinci tohoto kombinovaného rustikálního plemene mají střední až velký tělesný rámec, vynikají svou odolností (schopností přizpůsobit se nepříznivým vysokohorským podmínkám), silou, pevnou konstitucí, dlouhověkostí, dobrými mateřskými vlastnostmi, mléčností, plodností i pastevní schopností. Podle genetických a morfologických studií má tento skot příbuzensky nejbližší k nížinným plemenům ze severního Německa.

Zvířata mají atraktivní kaštanové zbarvení a udržení této barvy je jedním z chovných cílů plemene. Černá barva se vyskytovala ojediněle a byla v minulosti považována za prokletí, převaha bílé naopak znamenala štěstí („šťastné krávy“). Po roce 1900 byli černí býci vyřazováni z chovu a tak byla barva zcela potlačena a v současnosti je velmi vzácná. Typickým znakem pro všechna zvířata pincgavského plemene je bílý vzor. Široký bílý pruh se táhne podélně po celé délce hřbetu a břicha, včetně vemene a ocasu a vytváří velmi specifický vzhled těchto zvířat.

Hmotnost dospělých krav se pohybuje zpravidla v rozmezí od 600 do 700 kg a krávy mají v průměru 137 cm na výšku. Průměrná hmotnost býků se pohybuje kolem 1.000 do 1.100 kg s průměrnou výškou 147 cm.

Je šlechtitelským cílem zachovat nejen charakteristické zbarvení a velikost tělesného rámce, ale také další důležité vlastnosti, mezi které patří: ranost, plodnost, konverze živin, vitalita, mléčnost a zejména samozřejmě masná užitkovost.

Pincgavský skot může být i geneticky bezrohý. Taková zvířata byla v minulosti označována jako „Jochbergský dobytek“ (Jochberg Cattle, Jochberg Hummel). Tento gen se dle dostupných zdrojů šířil z jednoho téměř pláštěově bílého telete, které se narodilo v roce 1834 v Tyrolsku. Vzhledem k hlavnímu využití pincgavských zvířat v té době, byli bezrozí jedinci považováni za mrzáky, které nelze využít k tahu, protože je není za co zapřáhnout. Dnes už se zvířata k tahu nevyužívají a jejich bezrohost je vítaná, stejně jako u dalších plemen, u kterých se tento gen vyskytuje či se cíleně tímto směrem šlechtí. V současné době je na světě tak málo bezrohých pincgavských zvířat, že jim hrozí vyhynutí. Zcela výmluvný je také fakt, že od roku 1988 byly na inseminační stanici poblíž Salcburku do nedávna pouze dva bezrozí býci tohoto plemene.

Vzhledem k tomu, že se plemeno pinzgauer řadí mezi málopočetná plemena a jeho počty se zatím každoročně snižují, je obecně považováno za ohrožený druh. V roce 2001 bylo v Německu cca 36.000 zvířat a po celém světě zhruba kolem 1,3 milionu. V Rakousku bylo v plemenné knize v roce 1995 registrováno necelých 10 tisíc zvířat (9.883 ks) z celkového počtu 53.874 ks zvířat tohoto plemene. V současné době zažívá oprávněně svojí renesanci.

Chov skotu v horských oblastech je přirozeným zemědělským odvětvím, které zajišťuje svou činností udržitelný rozvoj venkova a právě do těchto oblastí je pincgavský skot více než vhodný, což dokládají nejen jeho typické vlastnosti, ale také mnohé studie. Například kvalitu masa těchto zvířat potvrdil ve svých výzkumech profesor Franz Pirchner z Technické univerzity v Mnichově, který vyzdvihoval jemnost, šťavnatost a mramorování, které nebylo pro stredo-evropská plemena typické.

2. Chov pincgavského skotu ve světě

Díky svým vlastnostem se toto plemeno rozšířilo mimo Evropu také na jiné kontinenty. V Severní Americe, Africe a Austrálii se chová jako skot bez tržní produkce mléka, přičemž díky dobré mléčností svých matek dosahují telata vynikající parametry intenzity růstu. V zemích s dlouhodobou tradicí chovu (Rakousko, Slovensko, Německo s Itálie) je produkce masa pincgavského plemene zabezpečována převážně výkrmem býků, jinak je plemeno chováno jako kombinované, tzn. maso-mléčné (dojné). O vhodnosti pincgavského dobytka pro produkci masa svědčí ale mj. výsledky experimentálních výkrmů, které probíhaly ve VÚŽV v Nitře.

Historie chovu na Slovensku

Začátek chovu pincgavského dobytka na Slovensku se datuje do třicátých let 19. století. Tehdy se uskutečnily první importy zvířat tohoto plemene z Rakouska na slovenské území, podobně jako do dalších oblastí bývalého Uherska.

Až zákonná opatření státu z roku 1894, ale zejména vydání zákona o plemenitbě hospodářských zvířat č. 169 Sb. z roku 1924, příznivě působili na konsolidaci plemen tím, že se vytvořily oblasti chovu a určil chovný cíl. Rozvoj plemene byl např. směřován do horských a podhorských okresů severního Slovenska. V chovném záměru byla určena trojstranná užitkovost - maso, mléko a práce (tah).

Rozhodující vliv na slovenskou populaci pincgavského dobytka v průběhu celé jeho historie měla rakouská populace. Importy plemenných zvířat, především býků, se uskutečňovaly pravidelně. V posledních dvou desetiletích se importovalo také semeno býků. V rodokmenech býků zařazených do inseminace ve slovenské populaci byl v posledních 25 letech 50% podíl předků rakouského původu. To dokládá, že slovenský pincgavský dobytek je geneticky podobný rakouské populaci.

V posledních letech se také na Slovensku intenzivně rozvíjí chov krav bez tržní produkce mléka a tak byla také část populace pincgavského dobytka, hlavně v nejextenzivnějších podmínkách, převedena z dojných stád do tohoto systému. V rámci KU masného skotu dosáhli býčci ve věku 210 dní průměrný přírůstek živé hmotnosti 700 g. Dalším existujícím systémem produkce hovězího masa je pastvení výkrm volů. Jedná se o extenzivní formu výkrmu v průběhu dvou pastevních období. Průměrný celoživotní denní přírůstek živé hmotnosti v tomto systému se pohybuje v rozsahu 550 – 700 g, přičemž velmi dobrá je jatečná výtěžnost (56 %) a kvalita masa, zejména mramorování.

Jižní Afrika

V Jižní Africe je selekce u tohoto plemene zaměřena na zvyšování masné užitkovosti a dle výsledů se může rovnat ostatním masným plemenům, dokonce je v některých případech i předčilo. Závěry posledních studií a testů řadí africké pincgavské plemeno na třetí místo (ze všech plemen s větším tělesným rámcem a masnou užitkovostí chovaných v Africe) při porovnávání průměrného denního přírůstku, jakého jsou tato zvířata schopna dosáhnout. Zdroje uvádějí 1.949 g za den a tento výsledek pokořila pouze dvě plemena – Charolais a Simmentaler. Přejdeme raději „přirozenost“ dosahování takovýchto přírůstků, lepší vypovídací schopnost má určitě konverze živin (FCR – Feed Conversion Ratio), která je mnohem zajímavějším ukazatelem: dospělý pincgavský jedinec potřebuje v průměru pouze 5,63 kg krmiva (FCR), což společně s výtečnou kvalitou a mramorováním masa staví jednoznačně pinzgauera (SA Pinzgauer) na první místo trhu s hovězím masem v Jižní Africe.

V současné době je pinzgauer ve světě chován převážně v systému krav bez tržní produkce mléka, takže se zvířata neselektují na vyšší mléčnou užitkovost (resp. mléčnost). Samozřejmě záleží na úhlu pohledu, ale zachování vysoké mléčnosti by mělo být jedním z hlavních cílů šlechtění tohoto plemene, i když je chováno na maso. V některých oblastech dochází často k užitkovému křížení s „místními“ masnými plemeny, což bohužel pincgavskému skotu v současné době spíše škodí. Pro úspěšný chov je zapotřebí, stejně jako v případě dalších masných plemen, úzká spolupráce všech jeho chovatelů a šlechtitelů bez ohledu na hranice států.

3. Vývoj stavů v ČR

V novodobé historii plemene byl první import pincgavského skotu uskutečněn v říjnu roku 2013 na Farmu Kudlov s.r.o. pana Ing. Jana Švédy. Z Rakouska bylo tehdy dovezeno 15 matek, z toho jedna březí. Plemenný býk Mozart byl do stáda přikoupen v dubnu roku 2014.

4. Chovný cíl a standard plemene

4.1. Chovný cíl

Při šlechtění pincgavského skotu je kladen důraz na zlepšení či stabilizaci úrovně znaků charakterizujících mateřské vlastnosti (vysoká mléčnost) při zachování masné užitkovosti, která se u tohoto plemene vyznačuje typickým utváření těla (střední tělesný rámec a rovnoměrné osvalení), ale také na udržení dalších charakteristických vlastností plemene (chodivost, odolnost, zdraví, aklimatizace na horské podmínky a vynikající konverze krmiva).

Cílem chovu pincgavského skotu v České republice je zachování vlastností kombinovaného plemene s důrazem na masnou užitkovost, vhodného do horských a všeobecně extrémních podmínek.

4.2. Základní parametry chovného cíle

4.2.1. Produkční ukazatelé

Dobrá reprodukce a plodnost je u všech masných plemen skotu rozhodujícím předpokladem ekonomiky chovu. Na jejich výsledcích, vyjádřených v konečné fázi počtem živě narozených telat, se podílejí stejnou měrou obě pohlaví, tedy jak plemenice tak plemenici. Objektivním kritériem hodnocení plodnosti je především počet zabřezlých plemenic a počet živě narozených telat na 100 krav základního stáda. Kromě genetických předpokladů je však reprodukce v nemalé míře ovlivněna i dalšími činiteli jako je zdravotní stav, úroveň výživy zvířat a způsob jejich odchovu. Pro rentabilitu chovu je nutné odchovat alespoň 95 telat na 100 krav základního stáda při mezidobí kolem 365 dní. K zajištění dostatečného počtu zvířat pro účely čistokrevné plemenitby i užitkového křížení je nezbytné využívat všechny dostupné způsoby reprodukce, které vyhovují systému chovu masných plemen.

4.2.1.1. Plemenice

- počet odchovaných telat na 100 krav základního stáda - minimálně 95
- hodnocení obtížnosti porodů vyjádřené procentem snadných porodů podle platné metodiky KUMP - min. 95 %
- doporučuje se první připouštění jalovic již od 19 měsíců věku (rané plemeno) a hmotnosti 400 kg, věk při 1. otelení by rozhodně neměl být vyšší než 40 měsíců
- průměrná délka mezidobí max. 400 dnů, při hodnocení tohoto ukazatele je třeba zohlednit využití embryotransferu

4.2.1.2. Plemenní býci

- býci v inseminaci - hodnocení dle indexu plodnosti
- býci v přirozené plemenitbě - počet plemenic v závislosti na délce připouštěcího období na základě podkladů KUMP, případně centrální evidence
- hodnocení průběhu porodu a hmotnosti telat při narození - na základě výsledků KUMP
- Zařazování do plemenitby od 13 měsíců věku

4.2.2. Růstová schopnost

Kontrola užitkovosti masných plemen je základním prostředkem při šlechtění a zajišťuje důsledné naplnění selekčního i šlechtitelského programu.

Systém zjišťování hmotností je prováděn na základě „Metodiky kontroly užitkovosti skotu bez tržní produkce mléka“.

a) **hodnocení růstové schopnosti** – hmotnost ve 120, 210 a 365 dnech

b) **výkrmová schopnost a jatečné výsledky** - pro hodnocení tohoto ukazatele je třeba využívat výsledky porážek a klasifikace zvířat pomocí SEUROP a jejich evidence v rámci CE

4.3. Hodnocení exteriéru

Hodnocení zevnějšku provádějí inspektoři ČSCHMS dle „Metodiky popisu a hodnocení zevnějšku masných plemen skotu“ a je evidováno v databázi KUMP ČSCHMS. S výsledkem

hodnocení zvířete je chovatel seznamován prostřednictvím tiskové sestavy, která obsahuje identifikační údaje zvířete a chovatele, bodové hodnocení jedince, výšku v kříži, hmotnost v den vážení, jméno hodnotitele a datum provádění bonitace. Při hodnocení je nutné věnovat stejnou pozornost znakům rustikálnosti a způsobilosti k chození, stejně jako znakům masné užitkovosti, přičemž současnou úroveň uvedených znaků je vhodné zachovat. Tělesný rámec je hodnocen na základě tabulkových hodnot pro živou hmotnost a výšku v kříži. Z produkce plemenných zvířat jsou vyloučena zvířata, která vykazují některou vylučující vadu. U býků se požaduje korektní hodnocení končetin.

Hodnoceny jsou tyto kategorie (ve věku):

Telata – ve stupni KU „A“ ve věku 171 – 290 dní, ve stupni „B“ ve věku 90 – 250 dní

Březí jalovice

Krávy - po 3. otelení (na žádost chovatele i v jiném období)

Plemenní býci - při základním výběru

Plemenní býci starší tři let – pouze na žádost chovatele

Součástí lineárního hodnocení zevnějšku je v příloze šlechtitelského programu (v tabulkové části za textem) bodové hodnocení výšky v kříži a hmotnosti pro všechny věkové kategorie.

4.4. Standard plemene

Plemeno se šlechtí na střední až větší tělesný rámec, harmonickou tělesnou stavbu, pohlavní výraz a dobré osvalení s důrazem na správně utvářenou pánev a korektní končetiny, na dlouhověkost, lehké porody, přizpůsobivost, pastevní schopnost a vemeno zajišťující kvalitní výživu telat.

Zbarvení (srst, kůže)

Jedinci jsou pláštově červené barvy (od višňově-červené až po kaštanově-hnědou) s velmi výrazným bílým pruhem táhnoucím se po celé délce hřbetní linie (směrem k pánvi se rozšiřuje), od kohoutku přes záď až ke kořeni ocasu (vč. ocasu), přes zrcadlo (zadní část vemene) se pruh stáčí mezi zadní nohy a táhne se po celé délce spodní strany břicha až mezi přední nohy, kde končí na laloku. U většiny zvířat přetíná pruh také všechny čtyři končetiny.

Svou funkci plní pevná kůže jako ochrana před bodavým hmyzem.

Rohy

Rohy střední, kruhového průřezu. Vyrůstající horizontálně, stácejí se nahoru a mírně dopředu. Zpravidla jsou světlé s černými konci. Genetická bezrohost je vítána, odrohování povoleno.

Hlava

Hlava pigmentovaná bez bílých znaků.

Mulec břidlicově sivý.

Ocas

Výrazněji nasazený.

Tělo

Tělo přiměřeně osvalené, vyvážené.

Krk silný s výraznějším elastickým lalokem.

Kohoutek osvalený.

Záda dostatečně široká.

Záď dlouhá a široká.

Končetiny

Končetiny jemné spíše suché s pevnými klouby a dobrým zaúhlením.

Paznehty pevné, tvrdé a tmavé.

Vemeno

Vemeno výrazné, s ideálně umístěnými struky, bez pigmentace.

Vylučující znaky pro zápis do PK

- neharmonický výraz
- výrazné odchylky v barvě pláště
- nekorektní či defektní postoje končetin
- genetické vady

4.5. Cíle šlechtitelského programu

Kategorie	Hmotnost ve věku (kg)		Výška v kříži (cm)
	210 dnů	365 dnů	
Býčci	275	410	124
Jalovičky	230	370	119
Kategorie	Hmotnost (kg)		Výška v kříži (cm)
Prvotelky	580		130
Krávy (po 3 otel.)	630		135
Plem. býci nad 3 roky	850		138

5. Selekční program

Selekční program je soubor opatření, který má za cíl, na základě objektivně zjištěných vlastností zevnějšku, růstové schopnosti a užitkových vlastností, vybírat pro plemnitbu přednostně ta zvířata, jejichž uplatnění v populaci směřuje k naplnění chovného cíle. Jelikož se populace jako celek vyvíjí, mění se průběžně i konkrétní požadavky selekčního programu.

5.1. Matky býků

Matky býků jsou vybírány na základě plemenných hodnot pro průběh porodu, hmotnost při narození, ve 120 a 210 dnech věku a na základě hodnocení zevnějšku a výsledků reprodukce. U plemenných hodnot pro výše uvedené ukazatele se stejný důraz klade na přímý a maternální efekt. Jako matka býků může být podmíněčně zařazena prvotelka, u které nebylo možno zjistit délku mezidobí a rovněž jalovice, která je využita jako dárkyně embryí ještě před svým prvním otelením. Podmínkou ovšem jsou jejich plemenné hodnoty převyšující průměr populace a výběr jejich rodičů podle kritérií pro otce a matky býků. Příslušná kritéria pro výběr matek býků stanovuje a aktualizuje Rada plemenné knihy pincgavského skotu, a to na základě průměrných výsledků populace, dále také rozhoduje o zařazení plemence mezi matky býků ve sporných případech. Zařazení plemenic do kategorie matek býků není trvalého rázu a je upřesňováno.

Obecné podmínky pro výběr matek býků

- *zápis do plemenné knihy v oddíle A*
- *dobrý zdravotní stav*

5.2. Otcové býků

Otcové býků budou používáni především pro záměrné připarování na matky plemenných býků, kde hlavním úkolem bude produkce mladých zvířat se špičkovými vlastnostmi v oblasti masné užitkovosti a exteriéru. Zařazení býka do kategorie otce býků není trvalého charakteru a bude se upřesňovat podle výsledků zjišťovaných v kontrole užitkovosti. Příslušná kritéria pro výběr otců býků stanoví Rada plemenné knihy a to na základě průměrných výsledků populace. Ve sporných případech rozhoduje o zařazení plemeníka mezi otce býků Rada plemenné knihy pincgavského skotu.

Výběr otců býků je zajišťován z

- *býků inseminačních*
- *býků z přirozené plemenitby*

6. Produkce a výběr býků do plemenitby

6.1. Odchov plemenných býčků

Odchov mladých plemenných býků probíhá na uznaném testačním zařízení (OPB) nebo u chovatele. Kritéria pro výběr býčků do odchovu bude upřesňovat Rada plemenné knihy pincgavského skotu na základě výsledků populace.

6.1.1. Obecné podmínky pro výběr býčka do odchovu

- Pochází od vybraných rodičů z chovů zapojených do KUMP stupně „A“
- Býček splňuje kritéria pro výběr býčků do odchovu vyhlášené Radou plemenné knihy
- Má ověřen původ v souladu s platnou legislativou
- Zdravý býček odpovídající podmínkám KDZ
- Splňuje standard plemene

6.1.2. Odchov na uznaném testačním zařízení (OPB)

Odchov a zkoušky vlastní růstové schopnosti býků probíhají v uznaném testačním zařízení (na odchovně plemenných býků - OPB). Provoz a podmínky odchovu se řídí dle „Metodiky pro odchov a zkoušky vlastní užitkovosti býků masných plemen skotu“. Zpracování a vyhodnocení výsledků odchovu je prováděno centrálně. Základní výběry býků probíhají zpravidla na OPB.

6.1.3. Odchov u chovatele

Výběry býků u chovatele se řídí pokyny, které pro každý rok vydává ČSCHMS ve spolupráci s Radou plemenné knihy pincgavského skotu. Výběrů býků se účastní býci, kteří jsou odchováváni mimo uznané testační zařízení. Zpracování a vyhodnocení výsledků odchovu u chovatele je prováděno centrálně.

6.2. Selekční kritéria pro výběr býků do plemenitby

6.2.1. Odchov na uznaném testačním zařízení (OPB)

- býček musí odpovídat požadavkům standardu plemene
- selekční kritéria budou upřesňována Radou plemenné knihy (PK) pincgavského skotu

6.2.2. Odchov u chovatele

- býček musí odpovídat požadavkům standardu plemene
- selekční kritéria budou upřesňována Radou plemenné knihy (PK) pincgavského skotu

6.2.3. Import býka ze zahraničí

Původ býka musí být doložen dle platné legislativy ČR. Pro zařazení býka do plemenitby v ČR musí být plemeník ohodnocen a vybrán komisí (viz bod 6.3.).

- býček musí odpovídat požadavkům standardu plemene
- selekční kritéria budou upřesňována Radou plemenné knihy (PK) pincgavského skotu

6.3. Způsob a kritéria pro hodnocení a výběr býků do plemenitby

Býci jsou vybíráni komisí složenou z delegovaných zástupců ČSCHMS a Klubu chovatelů pincgavského skotu. Členy komise navrhuje a schvaluje Rada plemenné knihy pincgavského skotu. Ve sporných případech rozhodnutí výběrové komise se bude postupovat dle schváleného reklamačního řádu ČSCHMS. O každém výběru je vyhotoven „výběrový protokol“, který obsahuje zejména:

- místo a datum výběru
 - datum narození
 - chovatel a majitel býka
 - seznam členů komise
 - identifikační údaje býka
 - výsledek lineárního hodnocení
 - výsledek výběru:
 1. **Vybrán** - do „**Přirozené plemenitby a inseminace**“ (linie PPG*)
Při hodnocení exteriéru při základním výběru je požadována minimální hodnota 6 bodů v každém z 10 hodnocených ukazatelů (povoleno 1 x 5 bodů za velikost těla).
- do „**Přirozené plemenitby**“ (linie PPG*)
Ve všech ostatních případech, kdy není splněna podmínka dle bodu 1.
 2. **Odročen**
 3. **Vyřazen nebo vyřazen před základním výběrem** (nevybrán do plemenitby)
- * zkratka platí až do vyčerpání pořadového čísla ústředního registru uvnitř linie (do čísla 990)
- linie a přidělený registr z ústředního registru plemeníků (linie se přiděluje dle výsledku hodnocení zvířete při základním výběru)
 - případně další údaje v souladu s platnou legislativou
- Do plemenitby nelze zařadit zvíře, u kterého se projevuje genetická vada nebo je jejím nositelem a dále zvíře s funkčními vadami pohybového aparátu.

7. Testování a posuzování (KUMP)

Testování a posuzování je prováděno dle „Metodiky kontroly užitkovosti skotu bez tržní produkce mléka“. Hodnocení exteriéru je prováděno dle metodiky pro „Lineární popis a hodnocení zevnějšíku masných plemen skotu“. Základní metodické postupy testování a posuzování i odhadu plemenné hodnoty stanovuje vyhláška MZe k plemenářskému zákonu.

8. Plemenné hodnoty

Odhad plemenné hodnoty je prováděn pomocí víceznakového animal modelu (individuální model jedince). Podle naměřených hodnot v KUMP je souběžně stanovena plemenná hodnota pro přímý efekt, plemenná hodnota pro maternální efekt a u krav hodnota pro trvalé mateřské prostředí. Vzhledem k tomu, že v kontrole užitkovosti jsou v jednotlivých chovech podchyceni jak kříženci s masnými plemeny, tak i masná plemena, tvoří si tyto jedinci navzájem vrstevníky. Odhad plemenné hodnoty je proto prováděn souběžně jedním výpočtem pro všechna plemena, se zohledněním plemenných skupin a heterozního efektu. Způsob, systém a počet vyhodnocovaných ukazatelů v rámci výpočtu plemenných hodnot se může měnit a doplňovat s ohledem na požadavky respektující šlechtitelské postupy definované tímto šlechtitelským programem.

Hodnocené vlastnosti:

- průběh porodu
- hmotnost při narození
- hmotnost ve věku 120 dnů
- hmotnost ve věku 210 dnů
- hmotnost ve věku 365 dnů
- u býků na OPB přírůstek v testu

Způsob hodnocení je popsán modelovou rovnicí, ve které jsou uvedeny efekty genetické a efekty chovatelského prostředí, které ovlivňují naměřenou užitkovost.

Výsledky kontroly dědičnosti jsou publikovány jako plemenné hodnoty (PH) a nebo jako relativní plemenné hodnoty (RPH). Pro stanovení relativní plemenné hodnoty je využívána standardizovaná směrodatná odchylka 10. Pokud neupravuje publikování plemenných hodnot

samostatný předpis ČSCHMS, stanovuje základní podmínky pro publikování výsledků kontroly dědičnosti rada PK.

Relativní plemenné hodnoty, které jsou publikovány

Růstová schopnost

- PePP RPH pro průběh porodu a hmotnost při narození v přímém efektu
- PeRu RPH pro růst v přímém efektu
- MePP RPH pro průběh porodu a hmotnost při narození v maternálním efektu
- MeRu RPH pro růst v maternálním efektu
- PriiT RPH pro přírůstek v testu na OPB

Lineární hodnocení

- TR RPH pro tělesný rámec
- KT RPH pro kapacitu těla
- OS RPH pro osvalení
- UT RPH pro užitkový typ

9. Rozsah zjišťování známých vad a zvláštností

Klub chovatelů pincgavského skotu a ČSCHMS Praha ve spolupráci s útvarem genetiky SVÚ Brno bude uplatňovat taková opatření, která zajistí účinnou eliminaci genetických vad a zvláštností bez významnějšího snížení genetického zisku. Zjišťování známých vad a zvláštností bude realizováno na základě podkladů z útvaru genetiky SVÚ Brno. Přitom bude respektovat postupy realizované v zahraničních populacích. Rozsah sledovaných vad a zvláštností bude rozšiřován podle potřeb v souvislosti se stupněm poznání.

10. Způsob vyhodnocování výsledků šlechtění plemene

Vyhodnocení realizace šlechtitelského programu a porovnání dlouhodobého vývoje vyhodnocuje Rada plemenné knihy pincgavského skotu ve spolupráci s ČSCHMS. Výsledky zpracovává na základě dat z kontroly užitkovosti ČSCHMS. Zveřejňování je realizováno formou uzávěrky KUMP a je zveřejňováno v tištěné formě i ve formě umožňující dálkový přístup (na webových stránkách ČSCHMS), příp. jinou formou.

11. Obecná ustanovení

Nedílnou součástí tohoto šlechtitelského programu je metodika pro „Lineární popis a hodnocení zevnějšku masných plemen skotu“, „Metodika kontroly užitkovosti skotu bez tržní produkce mléka“, „Metodika pro odchov a zkoušky vlastní užitkovosti býků masných plemen skotu“ a „Řád plemenné knihy pincgavského plemene“. Sporné případy související s tímto šlechtitelským programem řeší a rozhodnutí vydává Rada plemenné knihy pincgavského plemene.

v Praze dne 10. 2. 2016

Body	Věk v měsících								
	16	17	18	19	20	21	22	23	24
10									
	128	129	130	130	130	131	131	132	132
9									
	125	126	127	127	127	128	128	129	129
8									
	123	124	125	125	125	126	126	127	127
7									
	122	122	123	123	123	124	124	125	125
6									
do	120	121	122	122	122	123	123	124	124
5									
	118	120	121	121	121	122	122	123	123
4									
	117	118	119	119	119	120	120	121	121
3									
	115	116	117	117	117	118	118	119	119
2									
	112	114	115	115	115	116	116	117	117
1									

Standard hmotnosti telata a mladý skot PG

Býci (171 - 290 d.)		
body	rozpětí hm.	
	min.	max.
1		190
2	191	206
3	207	223
4	224	240
5	241	257
6	258	274
7	275	291
8	292	308
9	309	325
10	326	

Jalovice (171 - 290 d.)		
body	rozpětí hm.	
	min.	max.
1		175
2	176	189
3	190	201
4	202	211
5	212	220
6	221	229
7	230	239
8	240	251
9	252	265
10	266	

Býci (291 - 450 d.)		
body	rozpětí hm.	
	min.	max.
1		295
2	296	328
3	329	354
4	355	375
5	376	392
6	393	409
7	410	430
8	431	456
9	457	489
10	490	

Jalovice (291 - 450 d.)		
body	rozpětí hm.	
	min.	max.
1		265
2	266	294
3	295	317
4	318	336
5	337	352
6	353	368
7	369	387
8	388	410
9	411	439
10	440	

Standard hmotnosti PG

Býci nad 16 měsíců

věk	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
16	do 344	377	401	421	440	459	479	503	536	
17	384	417	441	461	480	499	519	543	576	
18	424	457	481	501	520	539	559	583	616	
19	454	487	511	531	550	569	589	613	646	
20	494	527	551	571	590	609	629	653	686	
21	514	547	571	591	610	629	649	673	706	
22	534	567	591	611	630	649	669	693	726	
23	554	587	611	631	650	669	689	713	746	
24	574	607	631	651	670	689	709	733	766	
30	656	702	735	764	790	816	845	878	924	
36	686	732	765	794	820	846	875	908	954	
42	726	772	805	834	860	886	915	948	994	
48	766	812	845	874	900	926	955	988	1034	
54	806	852	885	914	940	966	995	1028	1074	
60	846	892	925	954	980	1006	1035	1068	1114	

Plemenice nad 16 měsíců

věk	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
16	do 244	272	300	341	370	399	440	468	497	
17	264	292	320	361	390	419	460	488	517	
18	284	312	340	381	410	439	480	508	537	
19	304	332	360	401	430	459	500	528	557	
20	324	352	380	421	450	479	520	548	577	
21	344	372	400	441	470	499	540	568	597	
22	324	352	380	421	450	479	520	548	577	
23	334	362	390	431	460	489	530	558	587	
24	344	372	400	441	470	499	540	568	597	
25	308	347	384	441	480	519	576	614	653	
26	318	357	394	451	490	529	586	624	663	
27	328	367	404	461	500	539	596	634	673	
28	338	377	414	471	510	549	606	644	683	
29	348	387	424	481	520	559	616	654	693	
30	358	397	434	491	530	569	626	664	703	
36	378	417	454	511	550	589	646	684	723	
42	398	439	474	531	570	609	666	701	743	
48	418	459	494	551	590	629	686	721	763	
54	438	479	514	571	610	649	706	741	783	
60	448	489	524	581	620	659	716	751	793	
66	458	499	534	591	630	669	726	761	803	

OBRAZOVÁ PŘÍLOHA ŠLECHTITELSKÉHO PROGRAMU

Pinzgauer

plemenný býk

plemenný býček

kráva s teletem

kráva

skupina krav

tele